

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2030. — nočna 2996, 2994 in 2030

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Japonski imperializem

Oči vsega sveta so danes obrnjene v Mandžurijo, kjer se vedno v ostrejših oblikah razvija spor med Japonci in Kitajci. Aktualnost mandžurskega vprašanja se je pojavila takoj po rusko-japonski vojni. Do tedaj se je namreč o Mandžuriji govorilo le ko o prostorni preki 1.200.000 km² obsežni, pusti in malo obljubljeni deželi.

Kitajska se za to svojo pokrajino ni mnogo brigala. Dobila je od tam le svojo cesarsko dinastijo in pa dobre vojske, ki jih je vedno potrebovala v državljanskih vojnah.

V ospredje svetovne pozornice je stopila Mandžurija leta 1905 ko je na njenih obsežnih poljanah rusko carstvo doživelo usoden poraz. Velika zmaga Japoncev sicer ni nikogar presenetila, razven morda Ruse same, pa še to le one Ruse, ki so čitali samo lastno domače časopise, ki je smelo seveda le pisati, kar mu je narekovala in diktirala politična cenzura. Ves ostali svet pa je že davno prej vedel za notranjo slabost carske Rusije.

Takoj po zmagi nad Rusi so se Japonci pričeli v desetletjih seliti v Mandžurijo. Da zamenjajo pokrajino gospodarsko dvigneno, so investirali tokom let preko 50 milijard našega denarja. V resnici se jim je posrečilo z marljivo in večjo roko preobraziti obličje nekdanje zane-marjene zemlje. Leta 1906 v Mandžuriji ni bilo več kot 1 milj. ha zemlje obdelane, čeprav ima dežela preko 20 milj. ha rodovitnega sveta. Toda že leta 1917 je bilo obdelanega 11 milj. ha. Soja, znamenita mandžurska leča, je ob žetvi leta 1906 vrgla komaj 600.000 ton pridelka, toda 10 let po-
zneje so jo Japonci izvozili preko 4 milj. ton. Vsa zunanja trgovina se je podesetorila. Japonci so nadalje dvignili vse poljedelstvo, vpeljali svilo-
prejko, dvignili vrtnarstvo in sadjarstvo in uvedli mnogo novih poljedelskih panog v deželo.

Se večji napredek je Mandžurija doživela v industrijskem pogledu. Japonski kapital je takoj pričel eksploatirati silno bogate naravne zaklade. V Mandžuriji so dani vsi predpogoji za težko in-
dustrijo. Imate bogate rudnike za premog in za železo, razven tega pa tudi izredno mnogo petro-
lejskih vrelcev. Na mestu so Japonci sezidali ve-
like železne livarne in jeklarne, ki japonskemu ka-
pitalu donosajo ogromne dobičke. Zato je razum-
ljivo, da Japonci vedno govorijo o svojih »speciel-
nih interesih«, ki jih imajo v Mandžuriji in ljubo-
sumno gledajo na vsakogar, ki bi se mogel pojaviti
kot konkurent. Mandžurija je za Japonsko neiz-
črpen zaklad rudninskih prvin in surovin, dalje je
prostrana dežela za japonsko trgovino obsežen
trg, kamor morejo izvažati svoje izdelane pro-
dukte, a kar je najvažnejše, — Mandžurija je za
Japonce edina dežela, kamor se morejo v masah
izseljevati, kar je seveda za narod, ki se mu vsako
minuto rode 4 novi državljani, bistvenega živ-
ljenjskega pomena.

Najopasnejša konkurenta pa so našli Ja-
ponci v Kitajcih, ki so prav tako delavni in pridni,
kakor oni, toda še mnogo skromnejši v svojih
življenjskih potrebščinah. Koliko je Kitajcev v
Mandžuriji ni mogoče točno vedeti. V zadnjem de-
setletju neprestanih državljanskih vojn se jih je
veselilo kakih 20 milijonov, ali celo več, da se iz-
ognoje neprestanim ropom in požigom ter bandit-
stvu medseboj se bojujočih kitajskih generalov. S
svojo ceno in izvrstno delavno silo so seveda pri-
šli močno konkurirati Japoncem. — Zakaj naj bi
bili Japonci gospodarji? Zato, so odgovarjali
slednji, ker Kitajci ni zmogeli vzdrževati javnega
reda, ki je neobhodno potreben za kulturni in go-
spodarski razvoj dežele. Treba je priznati, da v
tem pogledu imajo Japonci precej prav. Seveda,
bi se moglo na to odgovoriti: Je pa mar tudi po-
trebno, da Japonska radi tega Mandžurijo zasede?
Mar ne bi zadostovalo, da kupijo od Kitajcev si-
rovine, jih predelajo doma v manufakturi in tako
izdelane zopet nazaj prodajo Kitajcem. Toda s tem
zadenemo na japonski imperializem, ki se bolj in
bolj uveljavlja tudi onstran Japonskega morja.
Danes je seveda stvar postala v toliko nevarna,
ker se je prebudil tudi kitajski nacionalizem.

Kakšno bo zadržanje prizadetih držav, je
danes težko uganiti. Na vsak način Amerikanci
japonske okupacije Mandžurije ne gledajo z za-
dovoljnimi očmi. Kajti Kitajska je zelo važen
ameriški trg in veliko lažje se je pogoditi s Ki-
tajcem, kakor pa s podjetnim in marljivim Japon-
cem, ki bo prej ali slej Mandžurijo gotovo zaprl
amerškemu uvozu. Da se tudi Rusi vznemirjajo,
je razumljivo. Ze pred 30 leti je Japonska s tem,
da je carski Rusiji vzela Port Artur in Daljni,
dobila prevladujočo pozicijo ob Tihem Oceanu.
Z okupacijo Mandžurije pa bo japonska gos-
podarska in vojna sila še neprimerno bolj narasla
in težko je verjetno, da bi velesila s preko 100
milj. prebivalcev v svojem hrbtu še dolgo časa
trpela ruski Vladivostok. Skrbí Sovjetske Rusije
so zato zelo resne in tudi upravičene. Kar se tiče
Kitajske, se vojaško seveda ne more meriti z eno
največjih militarističnih držav na svetu, kar je Ja-
ponska. In tega se Japonci tudi dobro zavedajo.
Ako bo Kitajce pustila na cedilu Zveza narodov,
in vse tako kaže, da jih bo, potem ne ostane Ki-
tajcem drugo orožje, kakor prosluli bojki ja-
panskega blaga, kar so storili že večkrat in kar
je njihova najizdatnejša obramba.

Zaključek kolonijalne razstave

Pariz, 16. novembra. tg. Danes je bila zatvor-
jena pariška kolonijalna razstava, katero je obiskalo
od meseca maja dalje 32 in pol milijona ljudi iz
vseh držav.

Dunajska vremenska napoved. Menjaje oblačno.
Na severozapadu majhne padavine, potem pa se bo
temperatura polagoma znižala.

Mandžurski spor pred ZN

Amerika na strani Zveze narodov?

Pariz, 16. nov. v Zvezi s pričetkom zasedanja
Sveta Društva narodov doznajajo, da bo skušal ja-
ponski delegat kljub vsem opominom predsednika
Brianda vztrajati na dosedanjem stališču, da bi z
obotavljanjem čim bolj zavlekel definitivno odlo-
čitev Zveze narodov v zadevi kitajsko-japonskega
spora. Med tem časom naj bi se japonske čete
definitivno ustanovile v Mandžuriji in Kitajsko po-
stavile pred dovršeno dejstvo.

Na seji 24. oktobra je Svet predlagal resolu-
cijo, v smislu katere naj bi Japonska do prihodnje-
ga zasedanja Sveta, to je do 16. novembra, umak-
nila svoje čete v Mandžurijo do železniškega pasu.
Na drugi strani je Svet naročil Kitajski, da zaščiti
življenje in premoženje japonskih državljanov v
izpraznjenem ozemlju; Japonska in Kitajska bi ta-
koj po izpraznitvi morali pričeti pogajanja za konč-
no rešitev spora. Kitajska je zahteve Sveta Zveze
narodov takoj sprejela. Japonski delegat pa se je
resoluciji uprl in ji s tem odvzel pravno moč, ker
je potrebna za sklepčnost Sveta Zveze narodov so-
glasnost. Japonski poslanik je po dolgem obo-
tavljanju na pritisk zunanega ministra Brianda, ki
je obenem predsednik Sveta Zveze narodov, izja-
vil, da japonska vlada ne more izdati povelja svo-
jim četam, naj se umaknejo za železniške nasipe,
ker bi s tem prišla v konflikt z lastnimi vojaškimi
oblastmi. Japonska vlada se je postavila na stali-
šče, naj se Kitajska prične pogajati takoj, to je,
ne da bi bilo treba Japoncem izprazniti v zadnjem
času zasedeni del Mandžurije, in sicer naj bi se
Japonci in Kitajci sami pogajali, to je brez pose-
dovanja Zveze narodov.

Japonska vlada je za izpraznitev Mandžurije
postavila pet pogojev: 1. Treba je skleniti pakt o
medsebojnem nenapadanju. 2. Zajamči naj se teri-
torialna suverenost Kitajske. 3. Kitajska mora opu-
stiti bojki japonskega blaga. 4. Kitajska mora za-
jamčiti japonskim državljanom v Mandžuriji prosto
izvrševanje njihovih poslov. 5. Kitajska mora pri-
znati pravice, ki jih ima Japonska nad Mandžurijo,
v smislu kitajsko-japonske pogodbe od 25. maja
1915. Na to pogodbo, ki daje Japonski posebne
pravice v Mandžuriji, je Kitajska med vojno pri-
stala v hudi stiski in se ji je po vojni, posebno na
mirovnem kongresu v Versaillesu, stalno upirala.

Japonci, ki jih čedalje bolj naraščajoči kitajski na-
cionalizem vznemirja, so po mnenju diplomatskih
krogov upadli v Mandžurijo predvsem za to, da bi
od Kitajske izsilili novo potrditev te pogodbe, in
sicer še preden bi se Kitajska na znotraj tako opo-
mogla, da bi lahko gladko zavrnila japonske zahte-
ve po posebnih prednostih pred drugimi državami
v Mandžuriji.

Ni čudnega, da niso Kitajci pristali na peti
pogoj Japonske, ker bi to pomenilo popolno pre-
dajo Japoncem. Kitajci se poleg tega dobro zave-
dajo, da imajo na svoji strani Zvezo narodov in
da je treba le pravilom Zveze narodov, ki zahte-
vajo za sklepčnost Sveta soglasnost, pripisovati
krivdo, da ni postal sklep Sveta, kateremu so se
uprili Japonci, polnomočni. V krogih Zveze naro-
dov vlada proti Japonski veliko nezazloženje.

Posredovalni predlog Amerike

Pariz, 16. nov. tg. Da prihranijo predsedniku
Briandu jesensko potovanje v Zenevo, so se se-
stali danes člani Sveta Zveze narodov v Parizu.
Zborujejo na Quai d'Orsayu v isti dvorani, v kateri
je bil pred tremi leti sklenjen tudi s Kitajsko in
Japonsko Kellogov pakt. Izredna seja Sveta v Pa-
rizu bo zadnji poskus, da se prepreči kršitev Kel-
logovega pakta na Daljnem vzhodu. Sedaj se jav-
no kaže, kar je bilo Ameriki in Evropi dobro zna-
no že leta 1928., namreč, da Kellogova pogodba
nima zob. Zvezi narodov in Ameriki ne preostaja
nič drugega kakor da obema nasprotnikom na
Dalj. vzhodu prijazno prigovarjajo in ju svari, da
se prepreči najhujše. Neuspeh tega zasedanja bi
imel nepregledne posledice za ves svet in bi bil
obenem tudi nepopravljiv udarec za prestiz Zveze
narodov.

Pariz, 16. nov. tg. Širi se govorica, da name-
rava ameriški opazovalec Dawes na današnji otro-
ritveni seji Sveta Zveze narodov staviti kompro-
misni predlog za ureditev mandžurskega konflikta.
»Petit Parisien« piše, da bo tudi angleški zunanji
minister sir John Simon vložil predloge. »Journal«
poroča, da bo moral Svet Zveze narodov na tem za-
sedanju reševati še drug azijski konflikt, in sicer

Japoncem se ne odreka njihova sposobnost, da bi
Mandžurijo lahko kolonizirali in uredili, toda ob-
soja se postopanje Japonske, ker uporablja za do-
sego svojih namenov brutalno vojaško silo. To po-
stopanje vzbuja spomine na predvojno politiko na-
silja, ki jo je uganjal lahko japonski imperializem
pred vojno, ne pa danes, ko obstoji Zveza narodov
in je tudi Japonska v njej včlanjena.

Pretekli teden je imel predsednik Briand več
sestankov z japonskim poslanikom, da bi ga pre-
pričal, da je tudi v interesu Japonske, da sprejme
pogoje Zveze narodov. Namignil mu je tudi, da se
v zadnjem času pričele podpirati v tem vprašanju
Zvezo tudi Združene države. Na drugi strani bi tu-
di izstop Japonske iz Zveze ne prinesel Japoncem
nikake koristi, ker stopi ta v veljavo šele po dveh
letih po priglasitvi.

med Anglije in Francijo o mejah med Sirijo in
Irakom. Gre za porečje Kabura, ki so ga povečini
zasedli Angleži, kljub temu, da je bil v francosko-
angleškem dogovoru o Mosul od 1. 1920 prisojen
Siriji in so se francoske pravice utrdile tudi v san-
remski pogodbi. Francija mora sedaj zavarovati
svoje pravice, ker se hoče dati Iraku popolna sa-
moostojnost, obenem pa nameravajo predvsem zgra-
diti cevne vode za mosulski petrolej. Ti vodi bi se
moralo položiti po francoskem ozemlju v Siriji,
radi česar je vprašanje Kabura postalo tako nujno.

Pariz, 16. novembra. AA. Danes je francoski
minister za zunanje zadeve Briand sprejel angleš-
kega zunanega ministra sira Johna Simona in
britskega poslanika v Parizu lorda Tyrela.

Težke izgube Kitajcev

London, 16. nov. tg. Bitka ob reki Noni traja
dalje. Japonske čete so zasedle vas Čjenkvanti, 15
milj severozapadno od mostu in pognale Kitajce
več kilometrov nazaj. Kitajci so imeli 200 mrtvih.
Bivši kitajski cesar Hsuntung se baje nahaja v
Mukdenu v hiši kneza Kunga iz mandžurske dina-
stije.

Grandija čakajo - demonstracije

Lindbergh ga z letalom popelje v Washington — Poseben sistem
policijskega nadzorovanja

Washington, 16. novembra. tg. Italijanski zuna-
jni minister Grandi je s krova ladje dal izjavo, da
prihaja v Ameriko na razpravo o aktualnih pro-
blemih, toda kot točen poznavalec nemško-francoskih
problemov, o katerih je bil informiran s strani dr.
Brüninga. Iskal bo podporo Hooverja za načrti ve-
like konference za reparacije in revizijo. Tudi Bela
biša je dala izjavo, v kateri naglašja soglasje Ame-
rike z idejami Italije o razorožitvi. Ker pa Ame-
rika ni podpisala mirovnih pogojev, ostane iniciativa
samo v rokah Evrope. Potemtakem Grandi tudi ne
bo dosegel več v Ameriki kakor Laval, posebno,
ker so Hooverji radi vedno naraščajoče opozicije in
propagande Hearstovega tiska vezane roke tem bolj,
ker nima v nobeni zbornici večine.

Kapitalistični sistem se ruši

Kardinal Hlond za pomoč bednim

Varšava, 16. novembra. Kardinal Hlond je
izdal na vernike svoje sklopi poziv, v katerem po-
pisuje črno budo žrtev kapitalističnega sistema, ki
je zrastel na materialističnih liberalnih tleh. Spo-
menica razlikuje premoženje, pridobljeno s pošte-
nim delom — in takšno premoženje je podlaga sre-
če in svetosti družine, — od premoženja, nabrane-
ga z nemoralnim izkoriščevanjem lačnega delav-
stva; to premoženje, ki je nastalo iz krivic na ra-
čun bližnjega, teži strašna kletev in zdi se, kakor
da bi bila sodba blizu. Posledica mamona krivič-
nosti se že kažejo; pri vseh čudesih moderne teh-
nike, nepričakovane razvoja industrije in trgo-
vine, pri vseh polnih žitnicah in polnih zalogah
zlata in neštetihi zaščitnikov ljudstva se začenja
gospodarska in socialna tragedija, ki je zgodovina
še ne pozna in ki se kaže v splošnem pomanjkanju
denarja, v polomih bank in podjetij, v težkem po-
ložitju delavstva in inteligence. Oboževane teorije
in socialni sistemi se rušijo z gromovitim bobne-
njem in narodi spoznavajo, da so postali žrtev
krivih idej, mamona krivičnosti.

Ta razvoj je prizadejal mnogo bede posebno
v mestih. Tem nesrečnikom ne bodo pomagala ni-
kaka filozofska razlaganja. Treba je takojšnjega
in odločnega dela. Zadevne ukrepe države in zaka-
nodavnih oblastev mora vse ljudstvo čvrsto pod-
preti. Kardinal pozivlja vernike, naj se v teh težkih
časih vzdržijo dragih zabav in vsakršnega luksusa
in naj bodo zmerni tudi v tem, kar bi se sicer ne
smatralo za pretirano, da na takšen način polka-
žejo sočustvovanje z bližnjim, ki se nahaja v bedi,
in da mu s temi prihranki tudi pomagajo. Spričo
teh znamenj na zemlji in na nebu je treba ostre-
ti sebe prah zemeljskega uživanja in prepojitvi vse
življenje e Kristusovim duhom.

Stari red se ruši. Iz težke svetovne krize, iz
trpljenja vsega človeštva bo vstal nov red, ki bo
— dal Bog — boljši in srečnejši, ker bo slonel na
lozjem pravu. Ob zaključku poziva kardinal Hlond

svoje duhovnike in vernike, naj z vsemi razpolo-
ljivimi sredstvi pomagajo revnim in brezposelnim.
Sedanja kriza naj bo vsem v svarilo in vzpodbudo,
da bi pripravili zmago Kristusove ideje z razšir-
jenjem katoliških socialnih načel in pomagali po-
staviti socialno strukturo ne na minljive človeške
sisteme, temveč na večne božje postavbe.

Finančna panika v Grčiji

Pred novimi volitvami

Atene, 16. nov. I. Razburjenje, ki so ga povzo-
čile vesti, da namerava grška vlada zopet znižati
vrednost denarja z inflacijo, traja v zmanjšani meri
še naprej. Venizelos je sicer izdal kategorični de-
mantil, da so slične vesti izmišljene, toda panika
je vendarle povzročila, da so ljudje trumoma pri-
hajali v banke in zamenjavali grški denar, ali pa
so navalili na trgovine, kjer so brezsmiselno naku-
povali blago, samo da se iznebijo denarja. Vlada
ni krogi, ki se krčevito bori proti vladni finančni
politiki ter hoče tudi v parlamentu zanetiti vihar
proti desnici. Čuje se, da je Venizelos zaradi tega
sklenil, da parlament razpusti, ter tako z lahkoto
prepreči mučene parlamentarne debate. V tem slu-

čaju bodo razpisane nove volitve še tekom tega
leta, bržkone že meseca decembra. Volilni zakon
bo ostal za enkrat neizpremenjen. Borba bi se na
ta način prenesla na volišče, kjer upa Venizelos,
da bo zrušil opozicijo tako, da ne bo nikdar več
mogla ogroziti njegovega dela.

Atene, 16. nov. AA. Danes je grški pravo-
sodni minister Abram podal ostavko na svoje me-
sto, ker se je pokazalo, da so ukrepi za izvrševanje
zakona o tisku bili neučinkoviti, to pa pred-
vsem v vprašanju ohranitve tečaja drame in to-
zadevnih napadov poedinih listov. Resor pravoso-
dnega ministrstva je prevzel začasno predsednik vla-
de Venizelos.

Turške gospodarske odredbe pred prevelikim uvozom

Carigrad, 16. nov. tg. Vlada je objavila de-
kret, ki ji daje diktatorično moč v varstvo tur-
škega gospodarstva in odredbo, s katero se uvoz
v Turčijo omejuje na višino lanskega leta. Izdan
je bil poseben seznam kontingentov za periodo do
konca leta, dočim bo drugi seznam objavljen sredi
decembra. Carinski uradi so dobili nalogo, da do
prejema teh seznamov ne carinijo nobenega blaga

več. Po novem letu bodo sezname izhajali mesečno.
Tuje države, ki uvažajo blago za vlado ali državne
urade, bodo morale za to nakupovati v Turčiji do-
mače blago za enako vrednost. Dekret nalaga vladi,
da mora pri novih pogodbah s sosednimi državami,
s katerimi ima Turčija pasivno bilanco, zahtevati
kompenzacijske sezname.

Zdravilo za Evropo

Newyork, 16. novembra. Z. Ameriški gos-
podarski strokovnjaki, ki so na poziv Carnegiejevega
zaklada potovali 6 mesecev po Evropi, so predla-
gali sledeče pogoje za ozdravitev gospodarske krize
po Evropi:

1. znižanje carinskih tarif v vseh državah;
2. znižanje nemških reparacij;
3. konvertiranje velikih nemških kratkoročnih
dolgov, kakor tudi dolgoročnih posojil;
4. mednarodna gospodarska konferenca;
5. revizija versailleske pogodbe.

Ustoličenje praškega nadškofa

Praga, 16. nov. AA. ČTK poroča: Včeraj je
bil svečano ustoličen novi nadškof Karel Kaspar.
Ustoličenju v praški katedrali so prisostvovali za-
stopniki predsednika republike, vlade, člani diplo-
matskega zbora in mnogi visoki cerkveni dostojan-
stveniki iz Češkoslovaške. Med verniki v cerkvi
je bila med to slovesnostjo tudi nadškofova 80 letna
mati.

Svedski kralj znižal svojo civilno listo

Stockholm, 16. nov. AA. Svedski kralj je v
soglasju s sklepom vlade, da bo znižala vse držav-
ne izdatke, sporočil, naj črtajo njegovo civilno listo
letno za 50.000 švedskih kron. Podobno je izjavil
tudi švedski prestolonaslednik.

Manifestacija katoliške zavednosti v Trziču

Otroci zavetišča in sirotišča Vincencijeve konference »Na Skali« v Trzinu

Trzin, 16. nov.

Dostojanstveno je proslavil včeraj Trzin blagoslovitev novih prostorov »Našega doma« na Skali. Z blagoslovitvijo je bil združen dan Katoliške akcije, ki je v vseh vočkah sijajno uspel. Ze jutranja sv. maša za šolsko mladino ob osmih je dala pečat celemu dnevu. Med sv. mašo ljudsko petje otrok, ki vsakogar nagne k molitvi. Po sv. maši pa so otroci skupno pristopili k obhajilni mizi. Kakih 300 jih je bilo.

Ob desetih je bila precej prostorna farna cerkev skoro premajhna. K oltarju je pristopil g. župnik in pisatelj Fr. S. Finžgar, ki je med sveto mašo v krasno zasnovani pridigi razložil, kako ljubezen do bližnjega obsega vse zapovedi božje. Slovesnost v cerkvi je povečala petje domačega moškega pevskega zbora.

Po sv. maši so se ljudske množice zgrnile v dvorano »Našega doma«, ki je bila vse premajhna. Med odličnimi predstavniki moramo pač omeniti oba gg. lastnika tukajšnje predilnice Edm. Glanzmanna in Andreja Gassnerja, ki sta osebno in s svojim podjetjem tudi največja in stalna dobrotnika Vincencijeve konference. Navzoči so bili vsi predstavniki naših kat. organizacij. Trziško občino je zastopal g. dr. Kozma Ahačič. Prosvetno zvezo iz Ljubljane njen podpredsednik dr. Miha Krek, centralo katoliških delavskih organizacij pa strokovni tajnik Joško Rozman. Slovesnost blagoslovitve je otvorila godba Prosvetnega društva sv. Jožefa, nakar je pevski zbor istega društva odpel pesem »Naš dom«. Domači g. župnik Anton Vovk je v svojem nagovoru omenjal kratko zgodovino obeh hiš na Skali in se spomnil blagih dobrotnikov, predvsem blagopokojnega tovarnarja Andreja Gassnerja, ki je bil dolgo vrsto let predsednik Vincencijeve konference in je tudi prvi sprožil misel v letu 1897, naj se v okviru Vincencijeve konference osnuje katoliško bralno oziroma prosvetno društvo. Odtod ta ozka zveza med krščansko dobroteljnostjo in katoliško prosveto v Trzinu. Ko se je spomnil tudi sedanjih dobrotnikov in se jim kot predsednik Vincencijeve konference zahvalil, je opravil blagoslovitveni obred v slovenskem jeziku, kar je napravilo na vse navzoče močnejši vtis. Ko je blagoslovljal posamezne prostore, je donela po dvorani močnejša »Povsod Boga«. Sledil je nastop otrok iz sirotišča, ki je gani navzoče do solz. Slovesnost je bila zaključena z državnim himno. Gostje in domačini so si nato ogledali nove prostore, ki žal niso še povsem dogotavljeni, a že površen pogled kaže, da je delano po dobro premišljenem načrtu trdnice ing. Dukič.

Popoldan ob pol treh je bila cerkev zopet polna. Na prižnico je stopil g. stolni župnik in

kanonik dr. Tomaž Klinar, ki je govoril o katoliški akciji v družini in posegel v svojem govoru globoko v praktično življenje. Po slovesnih litanijah z ljudskim petjem je bilo versko-prosvetno zborovanje katoliške akcije v dvorani, ki je bila zopet premajhna. Zborovalci so pazljivo sledili izvajanjem dr. Miha Kreka, ki je obravnaval okrožnice papežev o delavskem vprašanju. V kratkem, a jedrnatem govoru je nato Joško Rozman povdal namen in pomen delavskih strokovnih organizacij. Zborovanje je poživilo petje in godba.

Največje zanimanje je pa vladalo za večerno prireditev. Ze v četrtek so bile razprodane vse vstopnice. Dvorana je bila zopet — ta dan že v tretje — natrpana polna. Po odigranih godbenih komadih in odpetih pevskih točkah je stopil na oder g. pisatelj Finžgar, ki so ga gledalci sprejeli z navdušenim aplavzom. Pa je govoril kot bi govoril iz srca vsem navzočim. Besede njegove o katoličanstvu in krščanski prosveti, o slovanstvu in ljubezni do države, o javnem in zasebnem življenju pa še o socialnih razmerah so padale vsem globoko v duše. Dodal je še besede o krščanski zavednosti in ponosu našem. Se in še bi ga poslušali, kot trenutki so bile bežne minute njegovega govora.

Kot otvoritveno predstavo je nato dramski odsek odigral Finžgarjevo: »Razvalina življenja« v splošno zadovoljnost.

Seme, ki je padalo ta dan v duše Trzinčanov, upamo da bo rodilo obilne sadove.

Nervozni?

Koliko zla v družini, državi in na svetu sploh, se mora pripisati nervozni, katere se sama po sebi povečuje v našem času naglice in nemira, ko je tempo in zopet tempo nujno edini adut. K temu še srčne motnje in bolezni, ki številčno že presegajo tuberkulozo. Važen je razen načina življenja seveda način prehrane. Na primer kava radi vsebine kofeina za mnoge ni tako nedolžna pijača, kot morda mislite. Zajamčeno neškodljiva srca, živcem in ledvicam, brez kvarnega vpliva na globoko, življenjski moči tako potrebno spanje, je samo kofeina prosta kava — kava Hag. Ta izborna, prava kava ustreza vsem Vašim željam glede užitka, vendar Vam nudi željene pobude v absolutno zdravi obliki. Poskusajte kavo Hag zvečer, spali boste izvrstno, a jutraj lahko vstali.

Spremembe poštinih in brzojavnih pristojbin

Kakor je poročal že včerajšnji »Slovenski list«, je ministrstvo za promet, oddelek za pošto, objavilo spremembe poštinih pristojbin. Nove pristojbine so sedaj sledeče (v oklepajih dosedanje postavke):

NOTRANJJI PROMET

Pisma. V mestnem prometu do 20 gramov 1 Din (kakor doslej), nad 20 gramov kot v medkrajevnem prometu. — V medkrajevnem prometu do 20 gramov 1,50 Din (1 Din), nad 20 do 50 gramov 2 Din (20—40 g 1,50 Din, 40—60 g 2 Din), od 50 g do 250 g 3,50 Din (doslej 2,50—7 Din), od 250 do 500 g 5 Din, od 500 do 1000 g pa 10 Din.

Dopisnice odprte za komad 75 par (50 p). Torej na vsako razglednico znamko za 75 par!

Priporočene pošiljke. Priporočena v krajevnem prometu 2 Din (3 Din), v medkrajevnem 3 Din (3 Din).

Pisma z označeno vrednostjo. Za nje se plačuje pristojbina po teži kot za priporočeno pismo, kar se tiče vrednosti pa ostane dosedanja taksa.

Paketi. Po teži do 1 kg 3 Din (6 Din), od 1 do 5 kg 8 Din (10 Din). — Od 5—10 kg: I. cona (do 100 km) 10 Din, II. cona (100—300 km) 15 Din, III. cona (nad 300 km) 20 Din. — Od 10 do 15 kg I. cona 15 Din, II. cona 22 Din in III. cona 30 Din. — Od 15 do 20 kg: I. cona 20 Din, II. cona 30 Din, III. cona 40 Din.

Vrednostna pristojbina je kakor za vrednostna pisma.

Poštna nakaznica. Nakaznina znaša v znesku do 50 Din 2 Din (prej 1, oziroma 1,50 Din), do 100 Din 3 Din (2 Din), do 300 Din 4 Din (3 Din), do 500 Din 5 Din (4 Din), do 1000 Din 6 Din (5 Din), do 2000 Din 8 Din (6 Din), do 3000 Din 9 Din (7 Din), do 4000 Din 10 Din (8 Din), do 5000 Din 12 Din (10 Din). V tej nakaznini je upoštevana tudi že taksa za izplačilo nakaznic v stanovanju. Taksa za izplačilo v stanovanju, katero bo prejemnik v bodoče plačeval samo za nakaznice iz inozemstva in čekovne položnice, znaša: do 50 Din 50 par, do 1000 Din 1 Din, do 5000 Din 2 Din.

Cekovna vplačila. Taksa znaša do 500 Din 50 par, nad 500 Din 1 Din. Državne ustanove, ki so osvojevane takse za poštne nakaznice, so proste tudi teh takse v istem razmerju, v kolikor so proste za poštne nakaznice. Prav tako so prosta čekovna vplačila, ki se nanašajo na nakaznični promet, ki ga vrši poštna hranilnica. Taksa za pismena sporočila na položnici se ukinja.

Odkupne pošiljke. Pristojbina za dostavo 1 Din.

Poštni nalogi. Pristojbina za dostavo 1 Din.

2000 divjih zakonov razgnanih

Donavska banska uprava je lani naročila vsem policijam, naj z vso ostroostjo nastopajo proti divjim zakonom, ki so se v Vojvodini zelo razpasli. Samo v Novem Sadu so našli 2000 divjih zakonov. Policija je šla odločno na delo, da razžene konkubinate. Nekatere je prisilila, da se poročijo, druge pa, ki so zapustili svojo družino ter živeli v divjem zakonu, pa je razgnala in izgnala tiste, ki niso pristojni v Novi Sad. Potrpela je samo v takih slučajih, kjer sta oba dela v divjem zakonu se hotela in mogla poročiti, če sta pokazala za to tudi resno voljo.

Posebno odločnost je pokazala policija v naslednjem slučaju: Ugleden petrovgradski podjetnik je pred meseci zapustil svojo družino, ženo in dva otroka, ter živel poslej v divjem zakonu, z mlado žensko. Vse svoj denar je porabil za njo, žena in otroci pa so stradali, ker se za nje ni brigal. Žena je moža večkrat prosila, naj skrbi vsaj za otroke, če že neče skrbeti za njo. Mož pa se za ženinne prošnje ni zmenil in živel ter zapravljaj po svoje. Končno je za slučaj zvedela policija, ki je večkrat zasilila obe stranki. Dognala je, da je brezvestni družinski oče tako pod vplivom mlade tuje ženske, da radi nje pozablja na svoje dolžnosti do družine. Pozvala je oba divja zakonca, naj opustita svoje življenje, da bo mož zopet skrbel za družino. Bilo je bob ob steno. Zato je policija kratkoma obsodila oba na višje denarne kazni, njo pa še po vrhu izgnala iz Novega Sada, ker ni tja pristojna.

Možu sedaj ne preostaja drugega kakor vrniti se k družini, ali pa tožiti za ločitev zakona. Ker pa je dokazano, da je on krivec, bi bil obsojen na take dajatve, da si bo premislil.

Pozdravljamo te ukrepe novosadske uprave. Želimo pa in priporočamo, da bi se tudi pri nas banska uprava v tem zmislu zavzela za temeljito čiščenje. Znani so nam v tem oziru že sklepi nekaterih občinskih uprav. Dela bo tudi v Ljubljani in drugod dovolj!

Otročiček v kropu

Mozelj, 15. novembra.

V dolini na koncu Muha vasi stoji koča s številno družino Skokovo. Zena beda je uprla svoje oči vanjo že pred časom. In nesreča nikjer tako rada ne počiva ko tu. Pred leti se je močno poparil z razbeljeno mastjo starejši sin, star nekaj čez 10 let. Le nerade so se mu rane zacelile. V naslednjih letih se rane odprle, posebno na glavi, iz česar bi se dalo sklepati, da je poškodovana kost.

Pretekli torek je zvečer gospodinja kuhala za prašička. Vodo, v kateri se je kuhala krma, je odšla v škaf. Ob njej se je igral triletni Jožek, najmlajši v družini. Igrača mu je bil mlad psiček, katerega je vzel v naročje in ga hotel nesti iz hiše. Ko se je dvignil, se je zadel v škaf in sedel v krop. Ker je bil oblečen samo v srajčko, so bile posledice še hujše: oparil se je, da je usmiljena vreden. Mlada koža mu je odstopila in z njo tudi

Prijeta tolpa 6 mladih vlomilcev

Ljubljana, 16. novembra.

Ze dolgo je policija letošnjo jesen opazovala, kako zelo se množe razne tatvine po trgovinah in zlasti iz izlozb. Policija je mislila, da je to pač posledica pritoka brezposelnih, posebno pa raznih delomrznih na jesen v mesto. Ugotovitve zadnjih dni pa so o tej domnevi policije pokazale, da je bila le deloma točna. Še bolj žalostna pa je ugotovitev, da je večino teh drznih in prebrisanih tatvin izvrševala tolpa samih mladoletnih in da je bila ta pokvarjena, od filma in detektivskih romanov izprijena mladina še bolj spretna v tem rokovanjskem delu, kakor pa starejši in izvežbani vlomilci. Seveda vzgoja tem mladeničem ni mogla dati drugega, kot le prezir do poštenega dela in veselje nad brezskrbnim zapravljanjem.

Na sled tej tolpi mladih tatov je prišla policija v petek. V soboto smo omenili, da policija pripravlja svojevrstno kriminalno senzacijo, ki pa je šele sedaj toliko dozorela, da moremo o njej obvestiti javnost.

V petek okoli pol 12 je prodajalka iz Zargijeve trgovine na Sv. Petra cesti opazila, kako dva fantiča odpirata izložbo Egreve trgovine na nasprotni strani. Fantiča sta se prestrašila in sta pobegnila, prodajalka pa je policiji natančno popisala, kako fantiča izgledata. Na podlagi tega opisa je policija oba fantiča v nedeljo izsledila in ju aretirala. Fantiča sta 20letni Rudolf in njegov 17letni brat Anton. Oba mladeniča sta v začetku odločno tajila, da bi bila v kakšni zvezi s tatvinami, in tudi hišna preiskava pri obeh ni mogla sprva ničesar ugotoviti pri njiju. Šele, ko so detektivski pogledi v klet, so našli v drvarnici razne sumljive ključke, kakor se uporabljajo za odpiranje in zapiranje izlozb. Oba fanta sta se nato udala in povedala, od kod so ti ključki. Trije so bili od trgovine Meinl, dva od trdnice Krisper, en ključ od izložbe mesarja Slamiča in en ključ od trgovca s specerijo Hinka Rebolja v Šiški. Tolpa šestih mladeničev, kolikor jih je bilo, je imela namreč navado, da je pohajala po mestu in kjer je kdo od njih opazil v kakšni slučajno odprti izložbi ključ, je hitro izmaknil, tako da je mogla tolpa vlomiti pozneje prav tam ali pa kje drugje.

Oba prijeta mladeniča je potrpežljivi kriminalist nadzornik g. Matko Močnik, ki je vodil preiskavo, spravil tako daleč, da sta se udala in izdala se svoje tovaršice. Enega je imela policija že zaprtega. Bil je to 17letni Pavel, ki je pred kratkim prijel trgovca in lahkoletni špork, ko je hotel vlomiti v njegovo trgovino, kakor smo že poročali. Dalje so bili prijati: Pavlov brat 19letni Miha, 16letni Marjan, tipična tržaška barabica in pa 17letni kostanjar Drago.

Teh šest fantičev je imelo kar nekakšen vlomilski kartel. Dogovarjali so se in skupno pripravljali načrte, kje bi bilo kaj ukrasti, kradli pa so skupaj po dva, po trije, dobiček pa si solidarno razdelili.

V izložbo trgovine Peteline na Sv. Petra naspisu so vlomili dvakrat, in sicer 11. in 25. oktobra. Odnegli so raznih boljših araj, rokavice in nogavice v skupni vrednosti 1445 Din, dalje so vlomili v Oblatovo izložbo, kjer so odnesli dva para čevljev, vlom v Špornovo trgovino se jim je ponesrečilo, zato pa se jim je v Podbojevo izložbo na Sv. Petra cesti, odkoder so odnesli en pulover. Izpred Olupove trgovine so odnesli dvojce čajgastih hlač, iz izložbe trdnice Berko na Dunajski cesti so odnesli štiri fine araje, iz izložbe Lesjakove trgovine v Selenburgovi ulici so odnesli 8 parov usnjatih rokavic, dvojce gumajš in dva para nogavic. Iz izložbe Učiteljske knjigarne so odnesli krasen atlas, ki so ga pozneje prodali pod ceno 90 Din. Nadaljnjo tatvino so izvršili v Lupšetovi trgovini na Selu, kjer so zopet odnesli dvojce čajgastih hlač. Iz izložbe trdnice Schmidt Pred škofijo so odnesli en pulover, iz izložbe trgovine Eber na Kongresnem trgu so odnesli 6 sportnih čepic, iz izložbe Severjevega antikvarijata na Sv.

Zobna pasta

ODOL
zobna pasta
dnevno uporabljena
prepreči zoperno
pobarvilo zob, in
slab duh ust.

deli mesa, četudi je mati takoj priskočila na pomoč. Pomoč je bila nujno potrebna, a kje jo dobiti? Viharno vreme je ta večer samo branilo, da bi šel kdo iz vasi. Najbližji zdravnik je oddaljen 18 km. Kam torej po pomoč? Vsašani so pomagali kolikor in kakor so znali. Ta pomoč bo skoraj gotovo pomagala toliko, da bo fantek končno le okreval, če ne bo prišlo kaj drugega vmes.

V tako oddaljenih krajih je taka nesreča dvakrat nesreča, saj največkrat ni dobiti niti poštene krpe za obvezo. Za take slučaje vasi niso prav nič pripravljene. Če napačno govedo, ima maione vsaka vas požiralnikovo cev ali trokar, če se ponesreči človek, pa... Ali bi ne bilo prav, če bi običajne na ta ali oni način oskrbele oddaljenim in težko pristopnim vsem v njihovem delokrogu malo lekarno, ki naj bi imela najpotrebnejše, in jo izročile vaškim predstojnikom, da bi imeli pri roki v takem slučaju vsaj čisto obvezo. Ne bi bilo običajnega beganja, premetavanja in trganja prašnih in umazanih cunj. Za prvo silo bi imeli, potem bi se že našlo kaj primernega. Ker ima meščan ob nesreči pri roki vse, naj bi imel človek oddaljene gorske vasi vsaj čisto obvezo. Življenje tu — življenje tam!

Jakoba trgu so odnesli lepo srebrno uro in fotografski aparat. Pri neki stranki na Taboru so odnesli dvojce hlač, iz zaklenjenega stanovanja Leona Milavca, družabnika trdnice Eksport v Metelkovi ulici so odnesli skozi okno, ko se je lastnik pravkar vselil, več obleke v skupni vrednosti 2500 Din. Iz kina Matice so odnesli iz garderobe površnik, z nekega kolesa pa dinamno svetilko. Iz izložbe trgovine Rogelj na Sv. Petra cesti so odnesli 4 araje, izpred trgovine Českuti pa dve zeleni srajci. Kradli so tudi z avtomobilov. Tako so ukradli z nekega avta pred Prešernovo kavarno lep auk-nič, z drugega avta pred Petelinčevu trgovino pa odelo. S Figovčevega dvorišča so ukradli 90 vrec za žito, z dvorišča mestnega kopališča v Kolo-dvorski ulici pa so ukradli nekaj perila. Poskušali so vlomiti tudi v neko trgovino na Šmartinski cesti in v Weilgonjevo trgovino v Šiški, obakrat pa so bili pregnani.

Drago je v Celju ukradel kolo znamke Waf-fenrad in ga pripeljal v Ljubljano. Kolo so mladi zlikovci opremili s svetilko in ga prodali. Komu, policija že ve.

Vse pokradeno blago so fantiči prodajali za smešno ceno. Imeli so v mestu tudi neko žensko, ki je od njih kupovala vse to blago. Pridobljeni denar so zlikovci uporabili, da so hodili v kine ogledovat razne kriminalne filme in da so kupovali detektivske povesti.

Policija nadaljuje proti njim preiskavo.

Fašist moraš biti!

Postojna.

Za otroške vrte po deželi se vrši intenzivna propaganda, spremljana od prikritih in tudi javnih groženj. V nekem kraju se je letos ob otvoritvi vpisalo čisto neznamno število otrok. Policija je prišla nad župnika, češ da je on kriv tega. Resnica pa je, da se matere in otročiči boje in branijo današnjih dobrot teh nepotrebnih mučilnic. Podestati pošiljajo duhovnikom dolga ozna-nila, ki jih treba brati s prižnice v priporočilo poitaljančevalnic. — Ponekod delajo fašisti velik pritisk na fante, da bi se vpisali med »Mlade fašiste«. Tako n. pr. poročajo iz Komna.

Louska koča pogorela

Kranj, 16. novembra.

V noči med 10. in 11. novembrom pred 24 ponoči je pogorela louska koča na Poveljski planini pod Storžicem v občini Predvdor, lasti kranjskega trgovca G. Edvarda Dolence. Ogenj je nastal na dosedaj nepojasnen način. Skupna škoda se ceni najmanj do Din 80.000. V koči je bilo nekaj postelj in kuhinjska posoda, kar je vse pogorelo. G. Dolenc je zavarovan pri zavarovalni družbi »Jugoslavija« v Ljubljani.

Lastnik koč G. Dolenc in njegov lovec Koren Franc iz Tatince sta se isti večer nahajala v sosednji koči na Kališču, ne da bi mogla preprečiti požar, ker sta koč dve uri narazen. Ugotovilo se je, da je požar izbruhnil v notranjosti koč. Za požigalcem vestno poizvedujejo.

Ljutomer

Smrtina kosa. V petek popoldne smo izročili materi zemlji telesne ostanke umrlega gospoda Janka Erjavca, hišnega posestnika v Ljutomeru. V svoji oporoki se je spomnil prosvetnih in dobroteljskih del, svoje posestvo s hišo pa je zapustil Ljutomerski cerkvi. Večni pokoj njegovi duši!

Knjaznica Prosvetnega društva je odprta vsako nedeljo predpoldne v Katoliškem domu. Založena je z vsemi novostmi leposlovnih del. V čitalnici so na razpolago časopisi in muzika iz celega sveta, katero prinaša močan radio aparat.

Še vedno pet milijonov sužnjev

Kitajski sužnji in sužnje, ki imajo na deski zabeleženo ceno.

Semenj sužnjev v Afganistanu.

Na pobudo Društva narodov je bil leta 1926 sprejet mednarodni dogovor proti suženstvu, proti tej najstrašnejši usodi človeka. Stirideset držav je doslej podpisalo to pogodbo in se obvezalo, da bo izvrševalo njene odredbe. Med temi Stiridesetimi državami pa so večinoma — ali skoraj brez izjeme — samo one države, v katerih suženstvo več ne obstoja, kar za odpravo te sramote človeštva prav za prav nima pomena. Tako so n. pr. v lanskem letu podpisale to mednarodno pogodbo države: Romunija, Kuba in Francija. Enajst držav je pogodbo sicer podpisalo, niso je pa hoteli ratificirati, to je, niso hoteli izvajati njenih odredb. Med temi državami so: Abesinija, Kitajska, Perzija... Tri in dvajset držav pa se sploh ni zmenilo za to mednarodno pogodbo, med njimi: Afganistan, Meksika, Rusija, Turčija, Hedžas... In to so ravno države, v katerih trgovina s človeškimi življenjem najbolj cvete.

Mednarodna družba proti suženstvu, ki ima svoj sedež v Londonu, je te dni objavila žalostno statistiko. V kolikor se je moglo nedvomno ugotoviti, je danes še najmanj pet milijonov sužnjev, to je pet milijonov ljudi, ki o njihovem življenju in smrti, delovanju in nehanju, odločajo neusmiljeni gospodarji. Kakor je Društvo narodov po svojih tajnih odposlanih moglo vsaj deloma ugotoviti, obstoja suženstvo predvsem v Arabiji, Abesiniji, Kitajski in Liberiji. Vlade teh držav so sicer sivečano obljubile, da bodo strogo nastopale proti trgovini s ljudmi, pa se vsled korupcije in podkupljivosti odločilnega uradništva ta sramota za človečanstvo še vedno vzdržuje, ponekod celo širi.

Londonška družba proti suženstvu je nedavno izročila angleški vladi posebno spomenko, v kateri posebej opozarja na suženstvo na Kitajskem. V tej deželi obstoja 17 dobro organiziranih, vodilnih družb za »adopiranje otrok«. Te družbe so v resnici borze za kupčijo, za prodajo in nakup nesrečnežev. Največji »seminji« se vršijo v Honkongu, kjer prodajajo predvsem otroke in nedoraslo mladino, ki jo zelo mučijo, mora živeti v najbolj bednih razmerah in ni čudno, če mnogo teh nedolžnih otročičev umre od lakote, nasilja in trpljenja. Ta sistem prodaje se imenuje »Muli-caj«.

V Abesiniji je po uradni cenzitvi še vedno nad dva milijona sužnjev. Posamezni »Rasie« (poglavarji plemen) imajo do 15.000 sužnjev. Na meji ob Sudanu se pogosto posreči tem nesrečnežem zbežati na britansko ozemlje, kjer jih sprejemajo in »podpirajo«. Ti ubegli reveži kolonizirajo in se naseljujejo v posebne »begunske« vasi. Abesinski svečeniški smatrajo suženstvo za božanstveno uredbo Jehove, na kateri počiva socialni red človeške družbe. Zanimivo je, da nad dve tretjini sužnjev, ki se osvobodijo, ostane ali se ponovno vrne k svojemu gospodarju.

Odprava suženstva, ki se vrši na najrazličnejše načine, predstavlja v teh deželah važen gospodarski problem. Vsak suženj stane približno 500 do 12.000 Din. Pri moških se ceni moč, njegova rast, pri ženi mladost in lepota. Če bi hoteli odkupiti vse sužnje in jim s tem dati svobodo, bi bile potrebne ogromne vsote denarja, ki bi jih zmogla samo dobro organizirana mednarodna akcija. Za osvoboditev sužnjev je potreb-

no mnogo časa in mnogo denarja. Abesinska in liberijska vlada sta se že obrnili na Društvo narodov, češ, da sta pripravljene odpraviti suženstvo, da pa nimata denarnih sredstev za odkupnino plemenitašem in glavarjem, ki so prav tako pripravljeni dati svobodo vsem sužnjem, seveda proti precej višji odškodnini. Kontrola nad uporabo za odkupnino plačanega denarja kakor tudi nad stvarno osvoboditvijo sužnjev je skoraj nemogoča v deželah kakor so Abesinija in Liberija, kjer tudi ostali državljani nimajo nobenih pravic, kjer vlada popoln absolutizem glavarja in v pokrajini posameznih glavarjev, kjer bi bilo onemogočeno potovanje nadzorovalnih komisij in ogroženo življenje njenih članov, kjer bi se jim morda znalo zgoditi, da tudi sami postanejo sužnji. Zato se je predlagalo, naj bi se pod okriljem Društva narodov ustanovila posebna, stalna, mednarodna komisija, ki bi imela polno pravico vedno in na licu mesta izvršiti preiskavo. Ta predlog pa so zastopniki raznih držav odklonili iz strahu, da se ne bi kršila suvereniteta držav, da ne bi te komisije ob taki priliki pogledale malo tudi na splošne razmere in gospodarstvo v kolonijah.

V angleški zbornici so zaradi tega nedavno sprejeli predlog, da naj se poskuša vzdrževanje suženstva proglasiti za zločin po mednarodnem pravu. Razne dosedanje pogodbe — kakor n. pr. pogodba med Anglijo in Hedžasom — govorijo sicer o prepovedi kupčije s sužnji, ne predvidevajo pa ničesar za odpravo suženstva sploh. Po utemeljevanju predloga bi moral vsak suženj vedeti, da lahko brez vsakih formalnosti postane svoboden.

Sicer pa so še hujši načini suženstva, kakor je v Abesiniji in Liberiji, kjer državni zakoni vseeno predpisujejo neke vrste zaščito sužnjem. Najhujše vrste suženstva je prisilno delo, plonutim; tak način prisilnega dela brezpravnih ljudi je v navadi v iberijsko-ameriških državah.

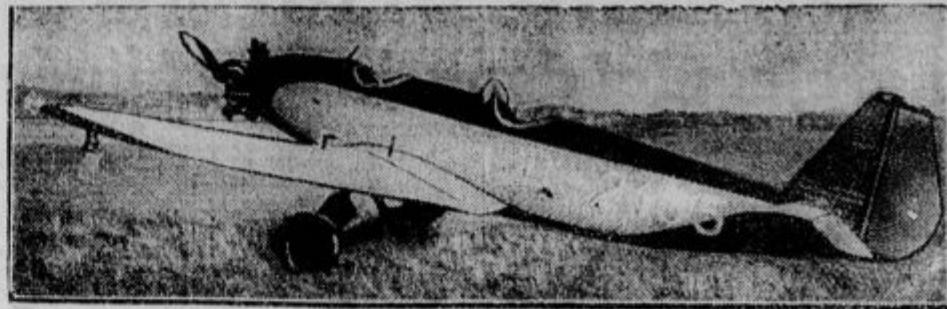
Na pritisk britanske delegacije je Društvo narodov na svojem zadnjem zasedanju sklenilo ustanoviti leta 1932. poseben odbor, ki bo zbral vse podatke o stanju suženstva in staval končne predloge, kako odpraviti to sramoto človečanstva in rešiti milijone ljudi trpljenja in muk.

Dijaški nemiri na Poljskem

V Lvovu in Krakovu je v soboto in nedeljo ponovno prišlo do velikih demonstracij in protestnih zborovanj akademikov. Akademiki so napadli židovske dijače, posebno na medicinski fakulteti. Pregnali so jih iz predavalnih prostorov in klinike, na ulici se je borba nadaljevala. Nad 30 oseb je bilo težko ranjenih. Velikemu številu policije se je posrečilo omejiti izgube.

V Vilni se je v nedeljo vršil pogreb akademika Wacławskiego, ki je bil ubit v pokoljih z židovskimi študenti. Nad deset tisoč ljudi se je udeležilo pogreba, na katerem je prišlo do ganljivih prizorov. Le največjemu naporu policije in vojske je zahaliti, da ni prišlo do novih pogromov proti židom. Na vseh poljskih univerzah vlada zelo napeto razpoloženje.

Nesreča protifašističnih letalcev

V mestu Konstanz v deželi Baden ob nemško-švicarski meji je moralo prejšnji teden neko letalo zasilno pristati (glej našo sliko). Ker se je obmejnimi oblastem obnašanje letalcev zdelo sumljivo, so jih pričeli zasliševati in končno preiskali tudi letalo in prtljago. Ugotovili so, da je letalo kupljeno iz znane tvrdke Junkers od inozemskih privatnikov. Prtljaga letala je bila precej težka. Ko so jo preiskali, so ugotovili, da vsebuje same letake protifašistične vsebine.

V letakih se poziva italijansko prebivalstvo na oborožen upor proti fašistični diktaturi. V tovarnah, med častniki in vojaki, med dijakami in prijatelji svobodne italijanske države naj se ustanovijo celice. Pri ustanavljanju teh celic in družb naj se izredno pazi in vse naj bo skrbno pripravljeno. Bile so tudi razne slike in pozivi na posamezna mesta in osebe.

V letalu, ki ga je vodil nemški pilot iz Berlina Viktor Haefer, so se nahajali še štirje Italijani.

Ti Italijani so imeli potne liste na razna imena belgijskih državljanov. Preiskava pa je prišla do senzacionalnih odkritij, da so to: Bassanesi, Tarchiani in Rosselli, ki so že junija meseca lanskega leta s svojim drzrim poletom nad Milanom vzbudili toliko pozornosti. Za četrtega Italijana, ki je imel potni list na ime grofa de Looz, pa so dognali, da je sin bivšega italijanskega ministrskega predsednika Nitti-a.

Med temi antifašisti je brez dvoma najbolj zanimiva osebnost letalec Bassanesi. Lani 11. junija je prispela v Bern vest, da je pod tajinstvenimi okoliščinami v gorovju Sv. Gotharda pristalo letalo. Vsem inozemskim letalom je najstrožje prepovedano leteti iznad masiva Sv. Gotharda. Omenjeno letalo pa je zadelo v skalnate izrastke, ki jih je letalec očividno imel za oblak megle, in se ob čerih razbilo. Takoj odposlana rešilna ekspedicija je blizu razbitega letala našla pilota Bassanesija, ki je imel razne potne liste in se izdajal za Gossionosia, pozneje za Paccellia. Končno je povedal svoje pravo ime in priznal, da se je, potem ko je prepozno spoznal nevarnost, spustil z letalom iz višine 100 metrov in se s tem rešil gotove smrti.

Takratna preiskava je nadalje ugotovila, da je Bassanesi lastnik tajinstvenega letala, ki je nad Milanom trosilo letake, v katerih je pozival Italijane na oborožen upor proti nasilni vladi. Ko se je vračal, ga je zadela nesreča.

Letalec Bassanesi je bil takrat od švicarskih oblasti obsojen na več mesecev zapora radi prekoračenja predpisov o potnih listih in prepovedi letenja nad Sv. Gothardom.

Italijanski poslanik v Berlinu je tudi ob priliki sedanje nezgode takoj zahteval izročitev letalcev. Gotovo pa je, da bodo oni kaznovani samo z malimi zapornimi kaznimi kakor prvič.

Najstarejša podoba Matere Božje

Iz Aten poročajo, da je neki grški menih v skoraj že razpadlem samostanu pri Trapezuntu našel veliko množino krščanskih relikvij, ki imajo veliko zgodovinsko in znanstveno vrednost. Te relikvije so bile v tem samostanu zakopane že v prvem stoletju po Kristusu. Med njimi se nahaja podoba Matere božje, ki zanjo trdijo strokovnjaki, da je izvirno delo evangelista Luke.

Srečna vrnitev

Znameniti danski raziskovalec Knud Rasmussen je pred leti odpotoval v Grenlandijo, da preišče še neznane pokrajine tega ledenega otoka. O njem dolgo časa ni bilo nobenega glasu

in mnogi so mislili, da je postal žrtev severnih medvedov ali divjih grenlandskih domačinov, ali pa prirodnih nezd.

Pred dnevi se je vrnil v Dansko in bil zmagoslavno sprejet. Na sliki ga vidimo, ko ga pozdravlja predsednik danske vlade Stanning. Rasmussen je prinesel seboj podatke, ki bodo v znanosti vzbudili pozornost.

Dragocena slika

»PRAZNOVANJE ROŽNEGA VENCA«
— NA PRODAJ

Samostan Strachov v Prahi, ki se nahaja radi gospodarske krize v težkočah, je ponudil češkoslovaški vladi v nakup slavno Dürerjevo sliko »Praznovanje rožnega venca«. Samostan ne zahteva plačila v gotovini, temveč kompenzacije v drugih vrednostih. O tej ponudbi so zvedeli tudi nekateri inozemski zbiratelji umetnin. Dva dunajski zbiralec sta ponudila za sliko 30, odnosno 40 milijonov Kč, iz Nemčije in Francije pa sta prišli dve ponudbi po 1 milijon in 1.25 milijona dolarjev. Če res pride do prodaje slike, ima češkoslovaška država pravico predkupa.

»Gospod ravnatelj, hotel sem vas opozoriti, da ste se pri odmeri mojega dohodninskega davka zmotili«

»Nemogoče, dragi gospod! Davčni urad se nikdar ne zmoti!«

»Sijajno! Hvala lepa! Predpisali ste mi namreč premalo davkov! Zbogom!«

Francosko mesto Agenais slovi po tem, da tam starejše ženske nosijo brke in brado in se tega okrasa ne sramujejo in ne uporabljajo nikakih »zdravil« za odpravo, marveč jih vsaj tako gojijo kot moški. Seveda se nobena ne more postaviti s tako velikimi brki kakor neki Jung, ki v Bambergu vodi tuje v jim tolmači zgodovinske lepote mesta. On ima 58 cm dolge brke in ima svetovni rekord.

Tatovi na pariški kolonijalni razstavi

V nekaj dneh se bodo zaprla vrata pariške kolonijalne razstave. Razstava je doživela tak uspeh, kakor še nobena druga pred njo. Zalibog so prireditelji ugotovili, da zgleda kolonijalna razstava te dni, kakor bi bila izropana. Kljub vsem varnostnim ukrepom, so vendar številni obiskovalci odnesli s seboj precej »spominčkov«.

Ti lovci na spomine so prav po vandal-sko razsajali po razstavi. Najbolj je pri tem trpel Angkorski tempelj, ki je zgrajen do potankosti po vzorcu originala v Angkori. Čudovite male kipce, ki so krasili stene templja, so neusmiljeni obiskovalci kar lomili s sten. Pa tudi druge stvari so uvaževali obiskovalci. Tako je stala v indokitajskem paviljonu med drugim tudi vreča zmlatega popra. Od dveh stotov ni ostal niti prašek. Posebno pozornost so izkazovali obiskovalci tudi ročnim izdelkom, ki so jih domačini delali na razstavi. Zlasti afriške sandale so izginjale kakor kafa.

Celo neka velika kača ni ušla svoji usodi. Neki posebno drzen obiskovalec je kratkoma izvlekel iz žepa nož in ji izrezal najlepši del progaste kože. Sploh menda ni predmeta na razstavi, ki bi pri obiskovalcih ne našel na tako občudovanje, da si ne bi vzeli od njega s seboj kakšen spominček.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-30 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deželno vrsto se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Samostojna kuharica
ki je služila 25 let pri isti družini na Dunaju, išče primerno mesto. Reflektirane se na dobro ravnanje. Ponudbe na M. Dolenc, Maribor, Prečna ulica 3-1.

Brivski pomočnik

mlad, dober delavec, išče mesto z nastopom po dogovoru. Naslov: Branko Rakić pri M. Laziću — Gjurgjevac.

Vsake vrste perila

kakor tudi krpanje prevzame. Lepo entlanje takoj! P. Mihelak, Rimska cesta 5.

Dekle za dežele

staro 17 let, išče mesta pri krščanski gospodinjstvi, da bi se izučila vseh gospodinskih del. Naslov v upravi Sl. pod št. 13.561.

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avio). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponj!

Šoferska šola

oblastveno koncesionirana, I. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Stanovanja

Stanovanje
prtično, 2 sobi, kabinet, kuhinja in pritlikline, z vodovodno, električno in plinsko napeljavo, se takoj odda pri Sv. Kristofu. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.415.

Stanovanje

soba, kuhinjo, pritlikline, vodovod, elektrika, oddam z decembrom. Slapčarjeva ulica 9, Selo-Mosje.

Na stanovanje

se sprejme kot sostanovalec soliden gospod. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.478.

Stanovanje

enosobno s pritliklinami iščem. Ponudbe na upr. »Sl.« pod »T« št. 13.574.

Stanovanje

solčno, komfortno, štiri ali trisobno oddam. Sp. Šiška, nova vila, Beljaška ulica.

Stanovanje

soba in kuhinja se odda. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.570.

Stanovanje

dosmrtno ali večletno, drva, na željo tudi njičica za zelenjavo oddam na deželi proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Na deželi« št. 13.169.

Stanovanje

malo, na dvorišču v sredini mesta se odda starejši osebi. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13.564.

Vnajem

Lokal

primeren za vsako obrt se takoj poceni odda. — Plečko, Maribor, Frankopanovca ulica 1.

Lep trgov. lokal

s stanovanjem, na prometnem kraju, se takoj jako ugodno odda v najem. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor.

TOVARNISKE PROSTORE

večje in manjše — odda Gerkman Franjo, Laško.

Posrestva

Načrte za stavbe

izvršujem pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod »Inženjer« na upravo »Slovenca« št. 11.713.

Zemljišče v najem

oddam Cerkevno stavbno društvo v Mostah v obsegu 6000 m². Dotlej je bila njiva, a z malimi stroški se zemljišče lahko ogradi in je pripravno za vrtnarstvo. Pismene ponudbe z navedbo letne najemščine sprejema blaginjsko društvo v Ciglerjevi ulici št. 27.

Hiša

skoraj novo, v najboljšem stanju, s 3 sobami, jedilno shrambo, kletjo, vodovodom, električno razsvetljavo, kopalnico in drugimi prostori, ugodno prodaja na Gorenjskem Ivan Maier, Ljubno.

Hiša

dvonadstropna, se prodaja na Aleksandrovi cesti v Mariboru blizu kolodvoza. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Gostilna

na prometnem kraju z lepimi prostori, blizu Maribora, se radi bolezniki takoj prodajo. — Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Hiša

s trosobnim stanovanjem, vrtom, sadonosnikom pri glavni cesti v Sp. Hočah št. 71 — prodam.

Vila

nova, solčna lega, se poceni prodaja radi selitve. — Radvanjska cesta št. 42, Studenci pri Mariboru.

Hiša z vrtom

vodovod v hiši, 2 mernika poselve, prodam za 41.000 Din. Pripravo za obrtnika. — Posredovalec dobi 3%. Kovač Martin, Senčur 190 pri Kranju.

Prodamo

Postelja

jedilna miza s 4 stoli, pisalna miza, zofa, omara s predali, starinski klečalnik (vse v najboljšem stanju) naprodaj. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 13.580.

Tračnice, vagonete in kašpel
prodaja Franjo Gerkman, Laško.

Češko, angleško blago za modke obleke, žinske sukince, povračilke, Hubertus toden za lovce.

JANKO ČEŠNIK
Modna manufaktura trgovina
Ljubljana — Stritarjeva
Lingarjeva
Modno, damsko blago za plašče, kostume, piš, žakete, pralni modni žamet in barhent za obleke.

Zimska jabolka

po 1 Din in višje prodaja Lottspeich - Rimske Toplice.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadstr.

Vsakovrstno

Zlato kupnje
na najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Objave

Prostov. dražba

se vrši samo še jutri in pojutrašnjem v Igriski ulici 10.

Preklic.

Podpisani Avgust Bučar, pos. na Grbinu, preklicujem obdolžitve, ki sem jih izrekel o Kokalu Viktorju, delavcu v Litiji. — Bučar Avgust.

Denar

Denar

dobite na hipoteko. Pismena vprašanja pod zn. »A. G.« na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Škornje, gojzarje

na obroke pri Kos, Idrijska ulica 3 (Stan in dom)

Svinjsko meso!

stegno pleče kg 12 Din, kare kg 14 Din, govedina kg 8—10 Din, na stojnici Antona Zajca.

Plašče

za zdravnike, laborante, brivce itd., jopiče za natakarje, peke, mesarje, kuharje in sorodne obrti izdeluje po meri najboljši C. J. Hamann, Ljubljana. Mestni trg 8.

Prevoz

vsakovrstnih predmetov s parom konj in vozovi prevzemam. Cene nizke. Hlev pri »Figovcu«, Dunajska cesta 13. Telefon 28-41.

Koruzo za krmo

oddaja naiceneje veletrgovca žita in moka A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24

Nogavice

rokavice, volna in bombaž najceneje in v veliki izbiri pri **KARL PRELOG** LJUBLJANA, Zidovska ulica in Stari trg

Soboslikarska in pleskarska

deja z najnovejšimi vzorci točno in solidno pod garancijo izvršuje

J. Hlebš

družba z. o. z. LJUBLJANA Sv. Petra 33

Važno za trgovce!

Stara, solidna, dobro vpeljana trgovina kratkega, modnega in manufakturnega blaga v sredini Maribora, s hišo ali tudi brez hiše, se radi smrti po ugodnih pogojih prodaja. Prosimo dopise na Jos. Baumeister, veletrg., Maribor.

Rane in kožne bolezni

razpokline, brazgotine, srbež, izpuščaje, razjede od potu in vlage, volka od hoje, zlasti pri otrocih, hraste, zobne otekline, opekline in ozeblin zdravni in po redni uporabi preprečuje splošno znana **BARTULICEVA ZDRAVILNA MAST**

ki jo proizvaja in razpošilja stara, l. 1599, ustanovljena **Kaptolska lekarna sv. Marije**, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelačićev trg 20. — Cena škatljici 10 Din. — Dobi se v vsaki lekarni.

Zastopstvo

prvovrstnih tvrdk za Vojvodino event. za celo Jugoslavijo prevzamemo. Lastni avto. Prvovrstni izvedenci. Ponudbe na upravo »Slov.« pod zn. »Organizator, strokovni specialist«.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da je našo iskreno ljubljeno, edino hčerkico

MELITO

Vsemogočni poklical med nebeske krilate:

Moste pri Ljubljani, dne 15. novembra 1931.

Žalujoči:

Peter Zeleznik, cerkveni slikar z ženo Marijo in sinkom Milanom.

Po težki bolezni nam je umrl naš ljubljani soprog in očka, gospod

Martin Tomše

podpreglednik fin. kontrole v pok.

v nedeljo, dne 15. t. m. previden s tolažili sv. vere. Pogreb draga pokojnika bo v sredo, dne 18. t. m. ob 10 dop. iz mrtvašnice drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Sv. masa zadušnica se bo brala v sredo, dne 18. t. m. ob pol 11 dopoldne v cerkvi Sv. Križ pri Ljubljani. Dolenja vas pri Ribnici — Ljubljana, dne 16. nov. 1931.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš dragi soprog, predobri oče, tast, brat, svak in stric, gospod

Franc Golob

obratovodja parketne tovarne

dne 16. novembra t. l. po dolgi in zelo mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v starosti 58 let, boguvdano zatisnil svoje trudne oči.

Pogreb blagopokojnika bo v sredo ob 2 popoldne, iz hiše žalosti, Metelkova ulica 4, na pokopališče k Sv. Križu. Spavaj v Bogu blaga duša.

Ivana Golob roj. Vidmar, soproga, Avgust sin, Ivanka Levstek roj. Golob, hčerka, Irma Golob roj. Dobrovšak, sinaha, Fran Levstek, zet.

Peter Keršič, predsednik deželne sodišča v Ljubljani objavlja v lastnem imenu, kakor tudi v imenu svoje žene Josipine roj. Majzelj ter otrok Petra, Belizarja in Miklavža, da je danes njih iskreno ljubljena hčerka, ozir. sestrica

Zefka

po dolgem, z vso vdanostjo prenašanem trpljenju mirno za večno zaspala.

Truplo predrage pokojnice se blagoslovi v sredo, dne 18. t. m., ob 15 pred hišo št. 4 na Gosposvetski cesti v Ljubljani, od koder se prepelje v Podbrezje na Gorenjskem in bo tam dne 19. t. m. ob 10 pokopano.

V Ljubljani, dne 16. novembra 1931.

Zahvala

Vsem, ki so sočustvovali s tolažilnimi besedami v najhujših trenutkih našega življenja in počastili s svojo navzočnostjo na zadnji poti našega predobrega, nepozabnega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Lovro Sušnika

naša najiskrenejša zahvala.

Prav posebno zahvalo smo dolžni preč. duhovščini g. dr. I. Hubadu za njegovo skrbno in dolgotrajno nego, načelstvu in nadzorstvu okrajne hranilnice in posojilnice in njenemu uradnistvu, odboru vodovodnega društva, občinskemu zastopu mestne občine, odposlanstvu zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, zastopnikom denarnih zavodov, odboru gremija trgovcev v Skofji Loki, gostilničarski zadrugi, zastopnikom učit. zbora II. realne gimn. v Ljubljani, sokolskemu in gasilnemu društvu za častno spremstvo, godbi in gg. pevcem za pretresljive žalostinke, g. Otonu Burdychu za ganljivi govor ob odprtem grobu, vsem darovalcem vencev in cvetja, skratka prav vsem, ki so prihiteli ob blizu in daleč, da počastijo še zadnjikrat našega preblagega pokojnika.

Žalujoči ostali.

Izurjen strojnik

ki je dobro verziran v stabilnih parnih strojih, lokomobilah in v električnih napravah, se išče za večje podjetje. Reflektanti naj pošljejo pismene ponudbe s prepisi spriceval njihovih dosedanjih služb in s sliko na Jugosl. Rudolf Mosse, d. d. Zagreb, Jelačićev trg 5, pod »Strojnik 4644«.

ZAHVALA. Vsem, ki so z nami sočustvovali ob prerani izgubi naše ljubljene nepozabne

Dady Debevc

in vsem, ki so jo tako številno obdarovali s cvetjem in jo spremenili na njeni zadnji poti, iskrena hvala. Posebno zahvalo pa smo dolžni izreči gosp. Emeriku Mayerju in celokupnemu osebju tvrdke I. C. Mayer, kakor tudi Sokolu I za številno udeležbo pri pogrebu in ganljivo slovo ob grobu. Vsem in vsakemu tisočera zahvala.

Masa zadušnica se bo brala v četrtek 19. nov. v cerkvi Srca Jezusovega ob 7 zjutraj.

ŽALUJOČI OSTALI.

Zahvala

Zahvala vsem, ki so nam izkazali svoje sožalje, vsem, ki so nam pomagali s tolažbo, vsem, ki so počastili s svojo navzočnostjo poslednjo pot pokojnega gospoda

Alojzija Pečnika

hišnega posestnika in čast. člana Prost. gas. društva v Stožicah

Prav posebno zahvalo pa smo dolžni izreči preč. gosp. župniku, dalje g. dr. Spornu za njegovo pozornost, uslužnost in prizadevanje, s katerim je skušal lajšati pokojniku težko bolezen. Prostov. gasilnemu društvu v Stožicah in na Ježici, posebno še njihovima članoma gg. Francu Dečmanu in Vinkotu Ahlinu za spominski nagovor, dalje pevskega zboru, kakor tudi uslužbencem tovarne Pollak in še vsem onim, ki so pripomogli k tako lepemu, svečanemu slovesu pokojnikovega trupla od nas.

Stožice, dne 16. novembra 1931.

Žalujoči ostali.